

MIDTERM REVIEW

WAT HEBBEN WE DE AFGELOPEN TWEE JAAR BEREIKT?

**GROEN
LINKS**
NOORD-HOLLAND

INHOUD

OPENING

Pagina 1

DE COALITIE

Pagina 2

I EEN DUURZAAM NOORD-HOLLAND

Pagina 3-5

II EEN GROEN NOORD-HOLLAND

Pagina 6-8

III EEN SOCIAAL NOORD-HOLLAND

Pagina 9-11

VOORUITBLIK

Pagina 12-13

STATENLEDEN EN GEDEPUTEERDEN

Pagina 14-17

COLOFON

OPENING

Onze partij boekte twee jaar geleden tijdens de verkiezingen voor Provinciale Staten een fantastisch resultaat. We gingen in één klap van vier naar negen zetels en werden de grootste partij. Met twee leden in Gedeputeerde Staten werken we sindsdien keihard aan een groener, socialer en duurzamer Noord-Holland; de drie beloftes uit ons partijprogramma.

Wat heeft GroenLinks sinds die statenverkiezingen met jouw stem en steun gedaan? Wat is er sinds 2019 gerealiseerd en wat zijn onze ambities voor de tweede helft van deze collegeperiode?

In deze midterm review maken we de balans op en leggen we met plezier verantwoording af.

DE COALITIE

Direct na de verkiezingen deed Forum voor Democratie (ook negen zetels) een formatiepoging. Toen die mislukte mochten wij een coalitie smeden. Onder leiding van Tweede Kamerlid Laura Bromet schreven we samen met VVD, PvdA en D66 een evenwichtig collegeprogramma: “Duurzaam Doorpakken!” Daarin kregen de ambities van GroenLinks op het gebied van natuur, duurzaamheid en inclusiviteit een prominente plek.

Het is de coalitie tot nu toe gelukt om concrete stappen te zetten op diverse belangrijke dossiers. De resultaten van de samenwerking zijn goed. Ook al vinden wij goede coalitieverbanden belangrijk, we schromen niet af en toe de scherpte op te zoeken. Ook houden we oog voor de opvattingen van de oppositie. Als geen ander weten wij hoe belangrijk het is om vanuit die positie gehoord te worden.

Hierna volgen de resultaten op de drie grote thema's waarop GroenLinks zich richt: een duurzame provincie, een groene provincie, een sociale provincie.

I EEN DUURZAAM NOORD-HOLLAND

Om de klimaatcrisis aan te pakken is echte actie nodig. De coalitie zette hier vanaf de start in 2019 vol op in met het Actieprogramma Klimaat. Een breed plan waarmee we invulling geven aan het eerste doel van het Klimaatakkoord: halvering van de CO₂-uitstoot in 2030. Om het klimaatbeleid de plaats te geven die het verdient wordt een grondige analyse gemaakt van de impact, die ons beleid en onze projecten hebben op de uitstoot van CO₂.

DE DRIE BELANGRIJKSTE RESULTATEN

- GroenLinks zet zich volop in voor een goede energietransitie met oog voor mens en natuur. Een mooie, maar ook moeilijke opgave. De **Regionale Energiestrategie (RES)** geeft vorm aan de transitie naar duurzame energie. In de RES staan we zoekgebieden voor zonne- en windenergie, verspreid over de hele provincie. In 2030 kan hier 6,3 terrawattuur aan duurzame energie worden opgewekt, genoeg voor ongeveer de helft van de Noord-Hollandse huishoudens. Noord-Holland heeft hiermee de ambitie om de meeste duurzame energie van alle Nederlandse provincies te gaan produceren. Belangrijk hierbij is het loslaten van de 600-meter norm. Deze norm, die alleen in Noord-Holland gold, maakte het bijna onmogelijk om windmolens te plaatsen. De uitvoering van de RES gebeurt door de gemeenten in onze provincie. De provincie gaat hen helpen bij het realiseren van deze ambitie.

- In het coalitieakkoord spraken we af dat de **eigen organisatie in 2030 klimaatneutraal** is. Dit proces hebben we versneld: in 2027 is het wagenpark van de provincie energieneutraal en in 2028 zijn de gebouwen energieneutraal. Door nieuw inkoopbeleid zal in 2025 50 procent van wat de Provincie inkoopt circulair zijn. In 2030 moet dit 100 procent zijn en ook klimaatneutraal.
- Met de unaniem aangenomen motie '**stop de grafietregens van TATA**' koos de provincie voor een duidelijke escalatieladder bij grafietregens, met als zwaarste middel een dwangsom. Opbrengsten worden toegevoegd aan het budget van de Omgevingsdienst, die verantwoordelijk is voor het toezicht op handhaving van de vergunningen van het staalbedrijf. Ook gaat de Randstedelijke Rekenkamer de slagkracht van de Omgevingsdienst nader onderzoeken.

EN OOK NOG DIT...

- Met de nieuwe **Actieagenda Circulaire Economie** hebben we gezorgd voor een ambitieuzer beleid met extra geld gericht op het helpen van circulaire ondernemers en het sluiten van kringlopen. Ook heeft de provincie zich achter het idee geschaard dat er meer belasting op grondstoffen en minder op werk zou moeten worden geheven en lobbyt hiervoor in Den Haag.
- Eind 2020 is de **Waterstofstrategie vastgesteld**. Hierin staat hoe we deze nieuwe energiebron op een duurzame manier gaan opwekken en inzetten als alternatief voor aardgas. Belangrijk, want zonder duurzame waterstof gaan we onze klimaatdoelen niet halen. Vooral havengebieden in Noord-Holland gaan een grote rol spelen in het opwekken van deze nieuwe energiebron.

- De **uitvoeringsstrategie energie-infrastructuur** is vastgesteld. Het doel is om het elektriciteitsnetwerk in onze provincie te versterken. Op sommige plekken is het elektriciteitsnetwerk niet sterk genoeg om met pieken om te gaan die ontstaan bij het opwekken van duurzame energie. Het versterken van het netwerk is dus een belangrijke voorwaarde voor verduurzaming!
- Binnen anderhalf jaar krijgen **32 bushokjes groene daken** van sedum. Het zijn kleine stukjes groen, maar toch geven ze insecten en vlinders meer plek in de stad. Daarnaast krijgt de natuur ook symbolisch een grotere plek in de stedelijke gebieden. Bij grootschalige vervanging 2024 krijgt een groot deel van de hokjes groene daken.
- Na jarenlange discussies heeft de provincie definitief een streep gezet door het uitgebreide wegenpakket **Duinpolderweg**. Het schrappen van de provinciale weg betekent een keuze voor de natuur en de inwoners, en voor de duurzame bereikbaarheid van de Bollenstreek. Geen inefficiënt nieuw wegennet dus, maar flink investeren in een afgewogen mix van openbaar vervoer, fiets en auto.
- Er is een regeling gekomen voor **‘Duurzame Zeehavens’**, een vervolg op een eerder initiatief van GroenLinks in de Staten. Deze regeling van 4,2 miljoen zorgt er voor dat bedrijven in de zeehavens kunnen verduurzamen, bijvoorbeeld met walstroom of elektrisch materieel.
- Voor het eerst staat **luchtvaart nadrukkelijk op de provinciale agenda**. Na jarenlang aandringen zien we eindelijk een open houding om Statenleden te betrekken bij de besluitvorming. Hoewel de provincie in het luchtvaartdossier formeel een bescheiden rol speelt, vindt GroenLinks dat de provincie voor haar inwoners en de leefomgeving een duidelijke verantwoordelijkheid heeft en moet nemen.
- Sportverenigingen worden gesteund met subsidie voor het **verduurzamen van hun accommodatie**. De regeling is zo een succes, dat deze is verhoogd om nog meer sportverenigingen te helpen.

II EEN GROEN NOORD-HOLLAND

De provincie speelt een belangrijke rol bij de inrichting van het landelijk gebied. Natuur, landbouw, woningbouw; veel zaken komen hierin samen. De stikstofcrisis liet zien hoe belangrijk een vitaal platteland is voor biodiversiteit, het behoud van natuur, de voedselvoorziening, en - in het verlengde daarvan – onze eigen gezondheid. We hebben veel nieuwe natuur kunnen realiseren en op veel plekken boeken we winst met het herstellen van de verstoorde balans.

DE DRIE BELANGRIJKSTE RESULTATEN

- Met de Realisatiestrategie Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt er een ambitieus plan om het natuurnetwerk in 2027 in onze provincie te voltooien. De komende 2,5 jaar realiseren we 700 hectare nieuwe natuur per jaar. Daarna loopt het op tot zo'n 1000 hectare per jaar. De provincie krijgt meer instrumenten om dit voor elkaar te krijgen. Zo kan de provincie grondeigenaren voortaan volledig compenseren wanneer hun (landbouw)grond verandert in natuur. Het beleid past bij andere doelen, zoals stikstofreductie, klimaatwinst, tegengaan van bodemdaling, transitie van de landbouw en nieuwe recreatiegebieden. Voor het natuurnetwerk is 43 miljoen euro extra uitgetrokken tijdens deze coalitieperiode.

- De **eerste provinciale Voedselvisie** is het startpunt voor een duurzamer voedselsysteem. Zo'n systeem is hard nodig, want de huidige manier van landbouw put het land uit, is slecht voor biodiversiteit en uiteindelijk ook voor de mens. De Voedselvisie gaat o.a. over de transitie naar natuurinclusieve landbouw in 2030. Aan de uitvoeringsagenda wordt nu gewerkt. Drie ideeën van GroenLinks worden hierin al uitgewerkt: een proef met gebiedscoöperaties, die alle partijen in een gebied met elkaar verbinden, een proefproject om de teelt van eiwitrijke gewassen (goede vleesvervangers) te stimuleren, en tot slot een studie naar de inzet van instrumenten voor ruimtelijke ordening om de doelen uit de Voedselvisie te realiseren.
- Er is een **nieuw integraal Masterplan Biodiversiteit** opgesteld. Het plan bundelt eerdere voornemens met belangrijke nieuwe elementen. Bijvoorbeeld: meer aandacht voor soortenbescherming!

EN OOK NOG DIT...

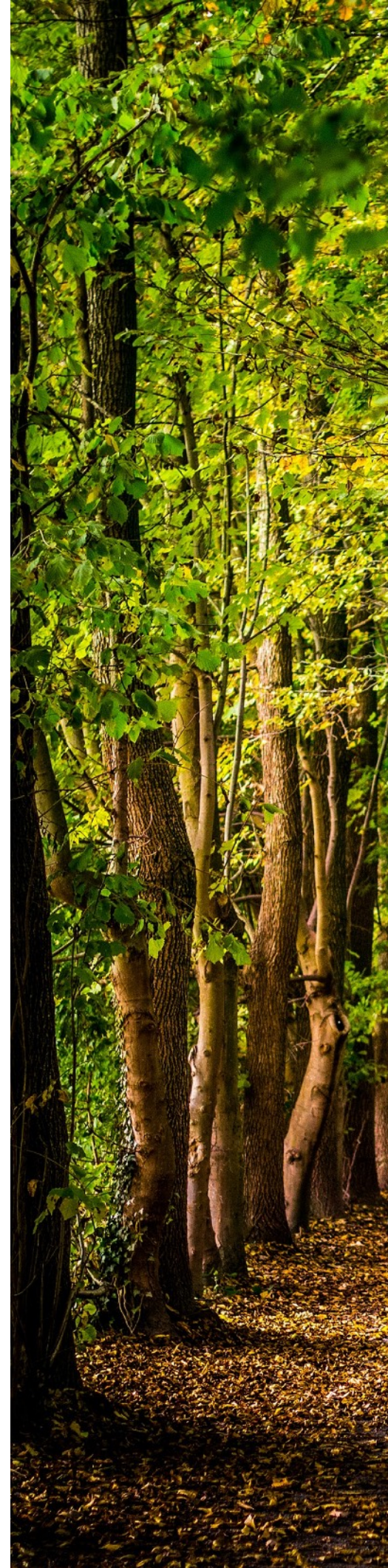
- Op aandringen van GroenLinks is een **verbod op het gebruik van glyfosaat** ingesteld op (landbouw)gronden van de provincie. Glyfosaat is een omstreden bestrijdingsmiddel dat door verschillende gezondheidsorganisaties in verband wordt gebracht met kanker. Het verbod is een belangrijke stap op weg naar een betere gezondheid voor boer en natuur.
- Onder de nieuwe Omgevingsverordening wordt gekeken of een groot deel van de **Zijpepolder Bijzonder Provinciaal Landschap** kan worden. Dat betekent dat ontwikkelingen voortaan alleen mogelijk als de landschapskwaliteit behouden blijft. Zonder onze inzet was veel groen in het gebied verloren gegaan.

- Als onderdeel van de Omgevingsverordening komt er een aparte **leidraad weidevogels** voor gemeenten. Gemeenten nemen de zorg voor populaties weidevogels over van de provincie. De leidraad gaat hen helpen dit zorgvuldig te doen.

- De plannen voor **meerdaagse festivals in Het Twiske zijn geschrapt** uit het ambitiedocument van het recreatieschap Twiske-Waterland. Dat is een gevolg van een amendement van GroenLinks. Het Twiske is een Natura2000-gebied met verschillende beschermde diersoorten. Het beschermen van de natuur moet prioriteit hebben. Door overnachtingen te verbieden, bijvoorbeeld tijdens een meerdaags festival, wordt de niet verder natuur belast.

- GroenLinks vroeg om een hoorzitting over **boskap in de Schoorlse Duinen**. Daaruit volgde een compromis over de aanpak van dit kwetsbare duingebied. Voor herstel en beheer blijft boskap noodzakelijk, maar er wordt nu minder gekapt dan eerst de bedoeling was. De wens van omwonenden om het Leeuwenkuilbos buiten de boskap te houden kon worden ingewilligd. Het compromis is goed voor de biodiversiteit én de recreërende omwonenden.

III EEN SOCIAAL NOORD-HOLLAND

Het provinciaal beleid moet gericht zijn op het verkleinen van de kloof tussen arm en rijk. Deze kloof is in Noord-Holland nog altijd groot, onderbelicht en is bovendien door corona nog groter geworden. Met verschillende moties hebben we ongelijkheid blootgelegd en aangepakt met als doel een eerlijker, gelijkter en socialer Noord-Holland na de coronacrisis.

DE DRIE BELANGRIJKSTE RESULTATEN

- Er zijn twee provinciale coronafondsen gekomen om de gevolgen van de crisis te op te vangen. Het ene fonds heet het *Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur* en is bedoeld om culturele- en maatschappelijke organisaties voor de korte termijn te steunen zodat ze niet omvallen. In dit fonds zit 10 miljoen euro. Dat bedrag wordt in twee termijnen en in overleg met gemeenten ingezet. Met het noodfonds zijn maar liefst 100 culturele instellingen door de coronacrisis heen geholpen. Ook helpen we culturele instellingen met het verduurzamen van hun vastgoed: ze krijgen advies en kunnen subsidie aanvragen voor het nemen van maatregelen. Het andere fonds is het *Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds*. Dit wordt ingezet voor herstel en stimulering van de economie, duurzaamheid, CO2-reductie, cultuur en herstel van het sociaal weefsel in de nasleep van de coronacrisis. In dit fonds investeert de provincie 100 miljoen euro. We blijven de rest van de periode druk met de inzet van deze fondsen.

- De provincie gaat jaarlijks aandacht besteden aan **de viering van Ketj Koti**. Er komt onder andere een tentoonstelling in het Provinciehuis over racisme, structurele ongelijkheid en de rol van het Provinciehuis als koloniaal erfstuk. Naar de geschiedenis van het Provinciehuis is onderzoek gedaan. De provincie gaat rond de jaarlijkse viering samen met o.a. de Stichting Ketj Koti Tafel een dialoog organiseren over de actuele rol van racisme in onze samenleving.

- Voortaan worden belangrijke provinciale documenten **in heldere taal** geschreven. Veel Nederlanders hebben niet het taalniveau dat doorgaans in provinciестukken wordt gebruikt. Door onze motie wordt in ieder geval de provinciebegroting in heldere taal geschreven. Verder gaat de provincie bekijken welke andere documenten (op papier en online) door eenvoudig taalgebruik toegankelijker kunnen worden gemaakt.

EN OOK NOG DIT...

- Onze motie **huisvesting vluchtelingen kinderen uit kamp Moria** steunt gemeenten die zich hiervoor inzetten. Het provinciebestuur wordt opgeroepen zich voor deze kinderen sterk te maken in de bestuurlijke contacten met het Rijk en de gemeenten. Een motie die vroeg om een vriendschapsband met Griekse eilanden met veel vluchtelingenkampen, haalde helaas geen meerderheid.

- We helpen **sportverenigingen inclusiever** te worden. Samen met NOC*NSF worden er programma's opgezet tegen discriminatie en racisme in de sport.

- Rond het onderwerp **huisvesting voor dak- en thuislozen** gaan we in regionaal verband intensiever aan de slag om deze groep beter in kaart te brengen en oplossingen te realiseren. Bij het sluiten van regionale woonakkoorden tussen gemeenten en provincie wordt door onze inbreng vanaf nu ook specifiek gekeken naar huisvesting voor dak- en thuisloze jongeren.
- Samen met lokale afdelingen van GroenLinks schreven we een **open brief coronasteun culturele sector** aan collega-politici en aan de Noord-Hollanders die als vrijwilliger in de culturele sector actief zijn. We roepen in de brief op om alert te zijn dat de extra coronasteun, die door het Rijk voor cultuur beschikbaar zijn gesteld, ook daadwerkelijk voor dat doel wordt ingezet.
- Er zijn extra regels opgenomen voor **ethisch inkopen** om te zorgen dat normen en waarden worden nageleefd. Ook *social return* wordt zoveel mogelijk meegenomen als voorwaarde in contracten met leveranciers. Zo zorgen we dat nog meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een baan vinden via de provincie.
- De provincie heeft een actieplan gepresenteerd om zelf een meer **inclusieve werkgever** te worden. Naast inclusieve communicatie en gereserveerde plekken voor onder andere trainees, is het Charter Diversiteit getekend waarmee de provincie haar inspanningen voor inclusiviteit vastlegt.
- In het coalitieakkoord was al **extra geld voor bibliotheekorganisatie Probiblio** vrijgemaakt. Deze jarenlang veel te laag was geweest. De bijdrage is nogmaals structureel verhoogd om er voor te zorgen dat alle bibliotheken in Noord-Holland goed ondersteund kunnen worden.

VOORUITBLIK

In de eerste helft van onze periode in het bestuur van de provincie hebben we de belangrijkste doelen uit het coalitieakkoord gerealiseerd. Daar zijn we trots op, maar het betekent niet dat we klaar zijn.

Na de Coronacrisis moeten we onze economie duurzaam en groen herstellen en niet terugvallen in de oude vervuilende fossiele economie. Alle economie zou circulaire economie moeten zijn! Noodzakelijk omdat onze huidige lineaire economie in steeds sneller tempo onze aarde uitput en wij de verantwoordelijkheid hebben ook voor onze kinderen en kleinkinderen een toekomst te bewaren. Maar ook omdat de transitie naar een circulaire economie vooral veel kansen biedt aan innovatieve bedrijven die in Nederland, en vooral in Noord-Holland, zo ruim vertegenwoordigd zijn. Hier ligt voor ons duidelijk een kans! Daar zullen we de komende twee jaar vol op inzetten.

Nu we de RES 1.0 hebben vastgesteld is het tijd om vooruit te kijken. We staan aan het begin van een grote transitie. Gemeenten gaan nu beslissen in welke gebieden zonneweiden en windmolens zullen worden geplaatst. Wij blijven aandacht vragen voor burgers die willen doen aan de transitie in de vorm energiecoöperaties en participatie van zoveel mogelijk verschillende mensen. Ook werken we toe naar de RES 2.0. Hierin staat de transitie van aardgas naar duurzame verwarming van onze huizen centraal. Elke gemeenten schrijft hiervoor zijn eigen transitievisie.

We gaan naast zonne-energie en windenergie ook aan de slag met twee nieuwe duurzame bronnen om onze huizen te verwarmen; aquathermie en geothermie. Aquathermie is warmte uit oppervlaktewater en geothermie is aardwarmte. Deze bronnen zullen belangrijker worden naarmate er meer huizen aardgasvrij worden. In de komende twee jaar gaan we samen met gemeenten aan experimenten met deze nieuwe warmtebronnen.

Na de komst van ambitieuze beleidsprogramma's rond natuur en landbouw (zoals de Voedselvisie en het Masterplan Biodiversiteit) komt het aan op de uitvoering. Die gaan we de komende periode kritisch volgen en waar mogelijk met nieuwe voorstellen voeden. We gaan extra aandacht besteden aan de verbetering van de waterkwaliteit en het verder terugdringen – en het liefst uitbannen! - van het gebruik van chemisch gif in de landbouw.

We blijven de ontwikkelingen rond TATA scherp in de gaten houden en sturen. Vanuit de provincie en het Rijk wordt het toezicht op TATA verscherpt. Wij blijven ons inzetten voor een verbetering van de luchtkwaliteit voor omwonenden. Wij kijken uit naar de uitkomsten van de studie van het RIVM naar de gezondheidsklachten van de inwoners van de IJmond en het onderzoek van de OVV naar de uitstoot door TATA.

Gelukkig krijgt de mobiliteitstransitie nu ook bij de provincie steeds meer aandacht. We blijven ons inzetten voor een echt andere prioritering, en dus meer aandacht voor de fiets en het OV als dragers van provinciale mobiliteit.

In het coalitieakkoord is vastgelegd dat we gaan kijken of de waterschappen wel democratisch genoeg zijn; sluiten ze nog aan bij de huidige maatschappelijke opgaven en verhoudingen. Wat ons betreft is dat niet het geval. Een kwart van de zetels zijn niet-verkiesbaar en worden verdeeld onder ondernemers (3), boeren (3) en natuurorganisaties (1). Vooruitlopend op ontwikkelingen in Den Haag met betrekking tot het mogelijk volledig afschaffen van die onverkiesbare zetels, gaan wij ons in ieder geval sterk maken voor aanpassing van die verdeling met het oog op de waterschapsverkiezingen van 2023.

We vinden dat het lot van vluchtelingen doorlopend extra aandacht verdient, ook van de provincie. Het provinciebestuur ziet bijvoorbeeld toe op wat de gemeenten doen op het gebied van huisvesting voor statushouders. We willen het belang van vluchtelingen ook op andere beleidsterreinen laten terugkomen. Denk bijvoorbeeld aan de sponsoring van speciale evenementen of aan projecten voor economische versterking.

ROSAN KOCKKEN

FRACTIEVOORZITTER

kockenr@noord-holland.nl

[@RosanKocken](https://twitter.com/RosanKocken)

ROBERT ZAAL

**VICE FRACTIEVOORZITTER EN COMMISSIE
ECONOMIE, FINANCIËN EN BESTUUR**

Cultuur en diversiteit

zaalg@noord-holland.nl

[@RobertZaal](https://twitter.com/RobertZaal)

TESSA VAN WIJNEN

COMMISSIE RUIMTE, WONEN EN KLIMAAT

Ruimte, wonen en omgevingswet

wijnent@noord-holland.nl

[@TKvanWijnen](https://twitter.com/TKvanWijnen)

RIEN CARDOL

COMMISSIE NATUUR, LANDBOUW EN GEZONDHEID

Natuur, landbouw en water

cardolm@noord-holland.nl

[@cardolm](https://twitter.com/cardolm)

AYSE ER

COMMISSIE NATUUR, LANDBOUW EN GEZONDHEID

Gezondheid, recreatie en dierenwelzijn

era@noord-holland.nl

[@Ayse_Er](https://twitter.com/Ayse_Er)

JESPER GRINGHUIS

COMMISSIE MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Openbaar vervoer en fiets

gringhuisj@noord-holland.nl

[@JesperGringhuis](https://twitter.com/JesperGringhuis)

WIEGERT DULFER

COMMISSIE ECONOMIE, FINANCIËN EN BESTUUR

Financiën, (circulaire) economie, MRA

dulferj@noord-holland.nl

[@WDulfer](https://twitter.com/WDulfer)

NICOLE VAN DER WAART

COMMISSIE MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Infrastructuur, havens en luchtvaart

waartn@noord-holland.nl

[@NicolevdWaart](https://twitter.com/NicolevdWaart)

ANOUK GIELEN

COMMISSIE RUIMTE, WONEN EN KLIMAAT

Klimaat en energie

gielena@noord-holland.nl

[@GielenAnouk](https://twitter.com/GielenAnouk)

RUCHAMA BWEFAR

DUOLID RUIMTE, WONEN EN KLIMAAT

ruchama.bwefar@noord-holland.nl

[@Ruchamaimana](https://twitter.com/Ruchamaimana)

ZITA PELS

GEDEPUTEERDE

Financiën, Circulaire economie, Zeehavens, Sport en Cultuur en erfgoed

[@Zita_Pels](https://twitter.com/Zita_Pels)

[@Zita_Pels](https://www.instagram.com/Zita_Pels)

EDWARD STIGTER

GEDEPUTEERDE

Klimaat en energie, IPO-bestuur en Subsidies

[@edwardstigter](https://twitter.com/edwardstigter)

Naast de huidige fractieleden hebben twee mensen de fractie tijdelijk bijgestaan. **Vincent Koerse** is Plaatsvervangend Statenlid geweest tussen september 2020 en januari 2021.

Laurens Hoek is in 2020 duo-commissielid geweest bij de Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid.

De fractie bedankt Vincent en Laurens!

VRIJWILLIGERS BEDANKT!

Om goed te kunnen functioneren kan onze fractie kan niet zonder zijn fractiemedewerkers en de steun van het provinciaal bestuur. Veel dank aan hen. We rekenen ook de komende twee jaar weer op jullie steun!

COLOFON

CONTACT:

- Adres: Paviljoenslaan 3, 2012 JE HAARLEM
- Website: www.noordholland.groenlinks.nl
- Email: groenlinks@noord-holland.nl
- Telefoon: 023-514 4449

@GroenLinksNH

GroenLinks Noord-Holland

@groenlinksnoordholland

**GROEN
LINKS
NOORD-HOLLAND**